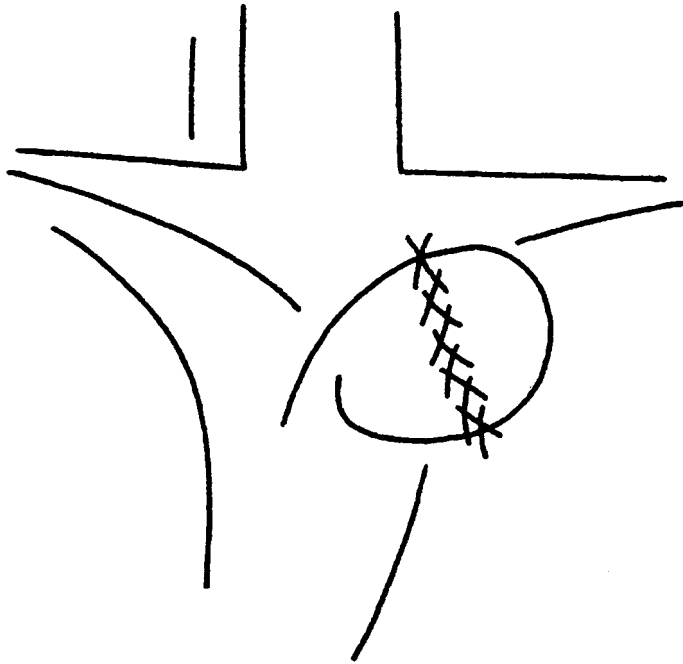

De lijdende dienaar van de HEER

Meditaties in de Stille Week 2007

De lijdende Dienaar van de HEER

is het thema voor deze week waarin we ons voorbereiden op het Paasfeest. Als uitgangspunt voor de bijbellezingen is dit jaar gekozen voor de profetieën van Jesaja aangaan de lijdende dienaar van de HEER.

Het bijbelboek Jesaja laat ons op indringende wijze zien hoe groot de liefde is van God voor Zijn volk. God laat Zijn volk niet zomaar los. Jesaja mag in zijn profetieën (hoofdstuk 40-66) aankondigen dat er een Redder komt die Gods volk zal doen delen in de heerlijkheid die de HEER Zijn volk wil geven.

De levensweg van de dienaar van de HEER is veelbewogen. Hij wordt geroepen om de blijde boodschap van redding en heil te verkondigen. Maar Hij zal veel tegenstand ondervinden. Hij wordt bespot door het volk. Hij moet lijden en zal worden gedood. Maar uiteindelijk overwint Hij en zal Zijn heerlijkheid zichtbaar worden.

De lezingen uit Jesaja worden aangevuld door de lezingen uit Matteüs 26 en 27 die de laatste momenten beschrijven van Jezus' lijden en sterven als de beloofde en langverwachte dienaar van de HEER. Door Zijn opstanding op Paasmorgen uit de dood is er hoop voor al Gods kinderen. Maar voordat het Pasen kan worden gaat Jezus - als dienaar van de HEER - Zijn weg van lijden en van sterven.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden – www.stilleweek.nl

Maandag

De lijdende dienaar van de HEER ... geroepen

Lezingen: Jesaja 42: 1-7 en Mattheüs 26: 57-68

Langs de weg die afdaalt van Jeruzalem naar Gaza reist een eenzame man.

Hij is de minister van financiën van de koningin van Ethiopië.

In zijn reiswagen leest hij op de terugweg een boekrol die hij voor veel geld in Jeruzalem heeft gekocht.

Een grote, dikke boekrol ... volgeschreven met de profetieën van Jesaja.

Het zijn vreemde woorden die hij hardop leest:

'Als een schaap werd hij naar de slacht geleid; als een lam dat stil is bij zijn scheerder deed hij zijn mond niet open.' ...

'Begrijpt u ook wat u leest?'

Filippus - de diaken-evangelist uit Samaria - heeft inmiddels van Godswege de opdracht gekregen om zich bij de reiswagen te voegen.

'Kunt u me vertellen over wie de profeet het heeft?' - vraagt de vreemde, zwarte man uit Ethiopië aan Filippus.

Filippus geeft het verlossende antwoord: 'het is de lijdende dienaar van de HEER!'

De Ethiopiër nodigt Filippus uit om naast hem plaats te nemen in zijn reiswagen.

En Filippus begint 'met hem te spreken over het evangelie van Jezus, waarbij hij deze schrifttekst als uitgangspunt nam.'

*

De lijdende dienaar van de HEER.

God heeft Hem geroepen.

God heeft Hem uitverkoren.

Hij is de man waarin God vreugde heeft.

Daarom maakt God Hem vol van zijn Geest.

Hij is geroepen om een licht te zijn voor alle volken.

Een licht dat in de duisternis van het leven ... de weg wijst naar Gods koninkrijk van recht en vrede.

Let maar op: zwakken worden geholpen.

Wat verloren was wordt gevonden.

Wat gebroken was wordt weer geheeld.
Zo zal het weer goed komen tussen God en de mensen.
Zo zal het verbond weer worden hersteld.

*

Maar de hogepriesters en het Sanhedrin hebben echter niets van Zijn roeping begrepen.

Voor hen is Jezus niets anders dan een onruststoker.

Iemand die verwarring zaait.

Iemand die hun 'heilige huisjes' omver gooit.

Daarom zoeken ze een reden om Hem ter dood te kunnen veroordelen.

'Ik bezweer u bij de levende God, zeg ons of u de messias bent, de Zoon van God.'

'U zegt het. Maar Ik zeg tegen allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en hem zien komen op de wolken van de hemel.'

Met deze woorden heeft Jezus zijn eigen doodvonnis getekend. De door God geroepen dienaar van de HEER ... Hij heeft zichzelf veroordeeld tot het kruis!

Dinsdag

De lijdende dienaar van de HEER .. beschuldigd

Lezingen: Jesaja 49: 1-6 en Mattheüs 27: 11-14

Ze hadden met opgekropte woede hun adem ingehouden, de geestelijke leiders van Jeruzalem.

Op een ezel was rabbi Jezus als een messiaanse koning de stad Jeruzalem binnengereden.

Een uitbundige menigte had Hem gevolgd naar het plein van hun tempel.

Vervolgens had Jezus alle kooplieden en geldwisselaars weggejaagd.

En toen de rust uiteindelijk was weergekeerd was Hij in één van de gebouwen van de tempel de samengestroomde menigte gaan onderwijzen over het komende koninkrijk van God.

Dat was nog maar enkele dagen geleden.

Maar nu – eindelijk – hebben ze Hem in hun macht en kunnen ze doen wat ze altijd al met Hem hebben willen doen: Hem mond-dood maken.

'De koning van de Joden' – dat is de beschuldiging waarmee ze Hem naar Pilatus sturen.

*

De dienaar van de HEER.

Door God geroepen.

Al voordat zijn moeder Hem baarde.

De ware Israëliet.

In Hem zal God aan heel de wereld Zijn luister / Zijn heerlijkheid laten zien.

Vanuit het verborgene is daar opeens de stem van God: 'Ik zal je maken tot een licht voor alle volken, opdat de redding die Ik brengen zal tot aan de einden der aarde reikt.'

De dienaar van de HEER brengt redding.

Hij zal heel Gods volk - uit alle uithoeken van de aarde - verzamelen en terugbrengen bij de God die Zich aan hen heeft verbonden.

Hij is de messiaanse Koning die zijn volk leidt en troost.

Hij ontfermt zich over mensen in nood.

Hij leidt de dorstigen naar de bronnen van het eeuwige leven.

Daarbij is niets menselijks Hem vreemd.

Ook de dienaar van de HEER kent dat onbehaaglijke gevoel dat je soms kunt hebben: Alles is te vergeefs. 'Het was voor niets, het heeft geen zin gehad.'

Aan de andere kant blijft Hij vasthouden aan zijn God: 'De HEER zal me recht doen, mijn God zal me belonen.' 'Hij is mijn sterkte.'

*

Over recht gesproken ...

Het besluit om Jezus te doden is – met overgrote meerderheid van stemmen - in de Joodse Raad genomen.

Prefect Pilatus is de 'klos'.

Als Romeins gezagdrager heeft hij geen andere keus dan om het doodvonnis uit te laten voeren.

'Bent U de koning van de Joden?', vraagt hij Jezus.

'U zegt het', is Zijn antwoord.

Maar op de beschuldigingen van godslastering geeft de dienaar van de HEER geen antwoord.

Hij zwijgt!

Eigenlijk weet Pilatus geen raad met Hem.

Hij blijft zich verwonderen over deze messiaanse Koning.

'Ik ben onschuldig aan de dood van deze man.

Zie het zelf maar op te lossen.'

De geestelijke leiders van Jeruzalem weten wel raad met Hem:

'Aan het kruis met Hem!'

Woensdag

De lijdende dienaar van de HEER ... bespot

Lezingen: Jesaja 50: 4-11 en Mattheüs 27: 27-31

De soldaten van Pilatus spelen hun wrede koningsspel met Jezus. Ze trekken Hem een oude versleten soldatenjas aan – een koningsmantel.

Ze vlechten een kroon van doorntakken en zetten die op zijn hoofd – een koningskroon.

Ze geven Hem een rietstengel in zijn rechterhand – een koningsstaf.

Ze slaan Hem en bespuwen Hem en vallen voor Hem neer op de knieën.

Spottend spelen ze hun spel met Jezus: 'Gegroet, koning van de Joden.'

*

De lijdende dienaar van de HEER ... bespot!

Hij die trouw is aan zijn roeping – een leerling van de HEER.

Aandachtig luisterend naar de stem van zijn goddelijke Meester.

Een dienaar die Zich inzet om te helpen.

Hij geeft aan mensen die de moed hebben opgegeven ... nieuwe hoop.

Alle tegenstand, mishandeling en spot ten spijt ... Hij blijft volhouden.

Want God laat Hem niet in de steek.

Hij – de onschuldige – God zal Hem recht verschaffen.

Zo gaat de lijdende dienaar van de HEER door het duister naar het Licht.

Wat is zijn geheim? ... 'Mijn hulp is in de naam van de HEER!'

Dat geeft Hem vertrouwen.

Dat geeft Hem steun.

Zelfs in het donkere dal van het lijden en de dood.

Veracht, bespot, geslagen en gedood.

'God, de HEER, zal mij helpen!'

*

'Nadat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem de mantel uit, deden Hem zijn kleren weer aan en leidden Hem weg om Hem te kruisigen.'

Wat hier – in de binnenplaats van de rechtbank van Jeruzalem gebeurt - is een mensonterende vertoning.

Jezus, de dienaar van de HEER, wordt lichamelijk gebroken.

Nauwelijks kan Hij meer staan.

Maar wat deze opgefokte Romeinse soldaten schreeuwen is zeker waar: Jezus is de koning van de Joden!

Niet een koning naar onze maatstaven gemeten.

Hij loopt niet over de ruggen van zijn onderdanen.

Zijn eigen rug wordt met zweepslagen doorploegd.

Zo wordt de dienaar van de HEER onze Bevrijder.

'Voor ons welzijn werd Hij getuchtigd, zijn striemen brachten ons genezing.'

Omdat Hij ons – zijn onderdanen – zo intens liefhad, heeft Hij de spot en de striemen gedragen.

De lijdende dienaar van de HEER ... wat houdt Hij toch intens veel van ons.

Donderdag

De lijdende dienaar van de HEER ... verstoten

Lezingen: Jesaja 52: 13-53: 5 en Mattheüs 27: 32-44

Ze zijn van heinde en verre naar Jeruzalem gekomen.

Pelgrims – feestvierders.

Pasen in Jeruzalem.

Dat moet je minstens één keer in je leven hebben meegemaakt.

Het is een drukte van jewelste in de stad, die wel gezien wordt als het middelpunt van de aarde.

Hier immers heeft God Zich een plaats uitgekozen om onder de mensen te wonen.

Door de drukke smalle straten van oud-Jeruzalem wringt zich een groep Romeinse soldaten.

Ze begeleiden drie misdadigers die vandaag nog gekruisigd zullen worden.

Met de kruisbalk op hun schouders gaan ze de vervloekte weg naar Golgotha, 'wat schedelplaats betekent'.

Daar zullen ze hen een wrede dood laten sterven.

Verstoten – uitgespuwd, door God en door mensen.

Eén van de drie is Jezus: de koning van de Joden, de lijdende dienaar van de HEER.

*

Gruwelijk, onmenselijk is zijn aanblik.

Niets menselijks is er meer over van de Man van smarten.

Hij is het toonbeeld van ellende.

In allerlei beelden tekent Jesaja ons de weg van zijn lijden:

Hij is veracht; van mensen verlaten; geplaagd en geslagen;

doorboord en verbrijzeld; met zichtbare striemen mishandeld;

verdrukt; een lam dat geslacht gaat worden; een stom schaap, want alles wat Hem overkomt ondergaat Hij zwijgend.

Ten slotte wordt Hij gedood en begraven als een misdadiger.

Is dit de langverwachte messiaanse Koning van de Joden?

De toeschouwers wenden zich van Hem af.

De dienaar van de HEER ... verstoten.

*

Tussen al die toeschouwers staat ook een man uit Cyrene die Simon heet.

De overlevering vertelt ons dat Simon - door zijn gedwongen kruisdragen - het geheim van dit lijden heeft leren begrijpen. Simon heeft ontdekt dat Jezus' lijden ... plaatsvervangend lijden is geweest.

Hij voor ons ... in onze plaats.

'Hij was het die onze ziekten droeg, die ons lijden op zich nam.'

'Om onze zonden werd Hij doorboord, om onze wandaden gebroken.'

'Voor ons welzijn werd Hij getuchtigd, zijn striemen brachten ons genezing.'

Hij voor ons ... in onze plaats.

Hij door God verstoten ... opdat wij door God nooit meer losgelaten zouden worden.

Simon van Cyrene - de kruisdrager - heeft het begrepen.

De lijdende dienaar van de HEER ... Hij gaat zijn lijdensweg ... voor mij!

Zaterdag

De lijdende dienaar van de HEER ... verlaten

Lezingen: Jesaja 53: 6-12 en Mattheüs 27: 57-61

Ze dachten dat dit zijn einde was.

Een afscheid ... voorgoed.

Ze hebben er alles aan gedaan om Hem – op tijd, voor het vallen van de avond – te kunnen begraven.

Josef van Arimatea – bijvoorbeeld – was naar Pilatus gehold.

Hij was een lid van de Joodse Raad.

Gezien en geacht.

Een goed en een wetsgetrouw mens.

Een rechtvaardige – iemand die vol verwachting uitkeek naar de komst van Gods Koninkrijk op aarde.

Nee, Josef uit Arimatea, had niet ingestemd met de beslissing om Jezus te veroordelen.

Mattheüs vertelt ons hoe hij naar Pilatus gaat om hem te vragen naar het lichaam van Jezus.

Een daad van moed en durf.

Een uiting van zijn geloof.

De Romeinen waren namelijk gewoon om de lichamen van gekruisigden lange tijd te laten hangen.

Als een afschrikwekkend middel voor het gewone volk.

Pilatus vind het allang goed.

Hij geeft het lichaam van Jezus vrij voor een begrafenis.

'Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen.

Toen rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok.'

*

Zo wordt ook deze profetie van Jesaja vervuld: 'Zijn laatste rustplaats was bij de rijken.'

De lijdende dienaar van de HEER krijgt een eervolle begrafenis.

Het is het begin van Zijn verhoging.

Hij had immers nooit enig onrecht gepleegd.
Hij had nooit bedrieglijke taal gesproken.
Maar het was de weg van de HEER die de dienaar moest gaan.
De weg van het plaatsvervangend lijden en sterven ... voor ons!
Zijn dood was dan ook geen straf op de door Hém begane zonden.
De HEER wilde Hem breken om óns te kunnen verlossen.
'God heeft Hem die de zonde niet kende voor ons één gemaakt met de zonde, zodat wij door Hem rechtvaardig voor God zouden worden' (2 Kor. 5:21) – zal later Paulus schrijven aan de gelovigen in Korinthe.
Hij – de lijdende dienaar van de HEER – aan het kruis en in het graf door God verlaten ... opdat wij – zondaars - nooit en te nimmer meer door God verlaten zouden worden.

*

Maar is het nu afgelopen met Jezus, de lijdende dienaar van de HEER?
Veroordeeld, gekruisigd en begraven.
De Joodse leiders zijn er blijkbaar niet gerust op.
Ze hebben het graf van Jezus hermetisch laten afsluiten.
Verzegeld met het zegel van de Romeinse overheid.
Bovendien staan er ook nog soldaten voor het graf.
Zij zullen een grafschennis of een mogelijke opstanding van de koning van de Joden moeten verhinderen.
Waar zijn eigenlijk Jezus' beste vrienden: zijn leerlingen.
En de vrouwen die Hem dienden?
Stille zaterdag ... de lijdende dienaar van de HEER ... van God en mensen verlaten.
In de graftuin van Josef van Arimatea wordt het stil.
De lijdende dienaar van de HEER rust in zijn graf.
Hij heeft zijn werk - voor ons - volbracht!